

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Колористична культура»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Колористична культура
Викладач (-і)	Дяків Марія Володимирівна
Контактний телефон Викладача	+38 0679586553
Е-mail викладача	maria.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Методологія освітнього компоненту полягає у вивченні та апробації кольору в творах мистецтва всіх стилів та напрямів. Наукове та практичне засвоєння, вивчення кольору не можливе без знання історії, застосування художніх характеристик кольору.</p> <p>У теоретичній частині викладено:</p> <ul style="list-style-type: none"> • етапи розвитку кольору в історичному розрізі; • аналіз колірних систем визначних творів мистецтва; • швидку динаміку кольороутворення ХХ ст.; • властивості, якості природних та штучних кольорів; • характеристики кольору в системі впорядкування кольорових композицій; • формотворчий аспект кольору. <p>Для якісної підготовки майбутніх фахівців галузі важливе навчання спеціальним дисциплінам. Знання та практичні навички здобуті в процесі навчання стають фундаментом формування творчого методу.</p> <p>Теоретично-науковий матеріал спрямований на засвоєння та необхідне використання законів колористики у навчально-творчій діяльності студентів при виконанні практичних завдань, в яких:</p> <ul style="list-style-type: none"> • виведено колір, як зображально-виражальний засіб, що підпорядкований законам (фізичним, біологічним, оптичним, психологічним, естетичним); • кольору властива зображальна умовність та інформативна функція; • колір – художній метод; • колір – основа мистецтва живопису; • колір – засіб формотворення. 	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Завдяки запропонованим лекціям студенти у повному обсязі ознайомлюються з теорією кольору, де виведено основні етапи розвитку та найбільш важливі аспекти сприйняття кольору художниками, науковцями різних епох. <i>Метою</i> є засвоєння знань та формування професійної колористичної естетики, що важлива для майбутніх педагогів. Цілями освітнього компонента є поглиблення та розширення знань з питань розвитку науки про колір, аналіз кольорової естетики творів мистецтва, формування колористичної культури як основи художнього творення.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність.</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування</p>	

певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння.

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньоестетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньопрактичної діяльності.

ПРН 6. формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

Формування суджень.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	26		
Практична робота	4		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
5	014 «Середня освіта»	3	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Еволюція кольору у найдавніших культурах до I ст. до н. е.	4		
Тема 2. Здобутки колірних систем великих епох – Середньовіччя, Відродження.	4		
Тема 3. Адаптація теоретичних, практичних знань про колір у Бароко та інноваційні зміни кольору у живописних системах імпресіоністів.	4		15
Тема 4. Аналіз кольору у творчих експериментах художників-модерністів XX ст.	4		
Тема 5. Колір та його аналоги в природі та живописі.	4		15
Тема 6. Формотворчий аспект кольорів.	2		15
Тема 7. Символіка кольору в різних світових культурах	2		15
Тема 8. Українська колористика в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві.	2		
Тема 9. Асоціація кольору. Кольорова композиція «асоціація з містом».		4	

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 20 балів, Лекційні заняття – 40 балів, Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання – 10 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів, Тестові завдання – 10 балів, Письмові завдання – 20 балів, Самостійна робота – 20 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована.

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Дяків М.В. Колір та його аналоги в природі та живописі // MODERNÍ ASPEKTY VĚDY. Svazek XXVI mezinárodní kolektivní monografie. Česká republika. 2022. С. 461–494. <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/mono-26.pdf>
2. Кравець В.Й. Колористичне формування в архітектурі. Харків: «Вища школа», 1987. 132 с.
3. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
4. Овсійчук В. Українське малярство Х-ХVIII століть. Проблеми кольору. Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1996. 480 с.
5. Печенюк Т. Колорознавство: підручник [для вищ. навч. закл.] Київ: Грані-Т, 2010. 192 с.
6. Паньків Г. С. Формування основ колористичної компетентності у майбутніх викладачів з мистецтва URL: <https://itta.info/formuvannya-osnov-koloristichnoji-kompetentnosti-u-majbutnix-vikladachiv-z-mistectva/>
7. Прищенко С. В. Колорознавство : навчальний посібник // За ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ: Альтерпрес, 2010. 354 с.
8. Прокопович Т. Основи колорознавства: навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2016. 124 с.
9. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи колорознавства та декоративноприкладного мистецтва. Навчальний посібник. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
10. Шокірова З. Професійна підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення колорознавства // Наукові записки БДПУ. Серія: Педагогічні науки.

Бердянськ: БДПУ, 2019. Вип.1. С. 377 – 386. URL: <https://pedagogy.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2019/05/43.pdf>

Додаткова література:

1. Бичкова Л.В. Дисципліна «Колористична культура» як результат цивілізаційних трансформацій змісту педагогічної освіти // Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського. Полтава. С. 206 – 210. URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/files/28_3.pdf
2. Тканко З. Колір як засіб вираження в мистецтві та моді // ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв. Вип. 21. С. 128 – 138. URL: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/21/15.pdf
3. Яношівна М. О. Етнічний аспект колористики в змісті професійної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. С. 1 – 10. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1332/1/Етнічний%20аспект%20колористики%20.pdf>

Викладач: Дяків Марія Володимирівна,

доцент кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну